

RIKSDAGENS SVAR 125/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång och av förvaltningsprocesslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång och av förvaltningsprocesslagen (RP 85/2012 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 13/2012 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gottgörelse för dröjsmål vid rättegång (362/2009) 2, 3, 5—9, 11 och 12 §, av dem 8 § sådan den lyder i lag 465/2011, samt
fogas till lagen en ny 2 a § som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på rättskipningsärenden som behandlas vid domstol. Bestämmelserna i denna lag om domstolar tillämpas också på sådana nämnder som har inrättats för att behandla besvärärenden och där förvaltningsprocesslagen (586/1996) tillämpas.

I strafflagen (39/1889) föreskrivs det om nedläggning av straff på grund av dröjsmål vid rättegång. I förvaltningsprocesslagen föreskrivs det om lindring av en administrativ ekonomisk påföljd på grund av dröjsmål vid rättegång.

Trots vad som föreskrivs i denna lag har den skadelidande rätt till ersättning för skada som

orsakas av ett dröjsmål så som anges i skadeståndslagen (412/1974).

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *myndighet* statliga ämbetsverk och inrättningar, myndigheter i landskapet Åland, kommunala myndigheter, självständiga offentliga rättsliga inrättningar och andra organ som sköter offentliga förvaltningsuppgifter,

2) *administrativ påföljd* disciplinstraff, förseelse- och tillsynsavgifter, skatteförhöjningar samt andra påföljder av straffnatur som be-

stämmts i ett förvaltnings- eller förvaltningsprocessärende.

3 §

Rätt till gottgörelse

En enskild part har rätt till sådan skälig gottgörelse av statens medel som avses i 6 §, om rättegång har fördröjts så att dröjsmålet kränker partens rätt till rättegång inom skälig tid.

I förvaltningsprocessärenden har endast en sådan enskild part vars rätt, fördel eller skyldighet direkt påverkas av ärendet, rätt till gottgörelse när villkoren enligt 1 mom. uppfylls.

5 §

När rättegången börjar

Den tid som ska beaktas i rättegångens längd börjar

1) i tvistemål och ansökningsärenden när målet eller ärendet har anhängiggjorts vid domstolen,

2) i brottmål när den behöriga myndigheten har underrättat svaranden om att han eller hon misstänks ha begått ett brott eller när en brottsmisstanke som har riktats mot svaranden väsentligt har påverkat hans eller hennes ställning,

3) när målsägandens yrkande har anhängiggjorts vid domstolen.

I förvaltningsprocessärenden börjar den tid som ska beaktas i rättegångens längd när den handling genom vilken ärendet har anhängiggjorts har inlämnats till domstolen eller myndigheten. Den tid som ska beaktas i rättegångens längd börjar dock redan från det att en begäran om omprövning eller ett annat motsvarande yrkande som ska behandlas i förvaltningsförfarande har framställts, om en sådan begäran eller ett sådant yrkande enligt lag ska framställas innan beslutet får överklagas genom besvär. Av särskilda skäl kan den tid som ska beaktas i rättegångens längd börja från en tidigare tidpunkt än denna.

I ett ärende som gäller bestämmande av en administrativ påföljd börjar den tid som ska beak-

tas i rättegångens längd när myndigheten har inlett ett förfarande som leder till en påföljd och har delgivit parten detta.

6 §

Gottgörelsens belopp

Syftet med gottgörelsen är att kompensera en part för den oro, osäkerhet och andra jämförbara olägenheter som parten har orsakats till följd av dröjsmål vid rättegången.

Gottgörelsens belopp är 1 500 euro för varje år som rättegången har fördröjts av orsaker som domstolen eller myndigheten är ansvarig för. Gottgörelsens sammanlagda belopp höjs med högst 2 000 euro, om huvudsaken är av särskilt stor betydelse för en part. Ett ärende anses vara av särskilt stor betydelse om det har direkt anknytning till en persons hälsa, försörjning, rättsliga ställning eller någon annan motsvarande omständighet. Gottgörelsen kan sättas ned eller höjas utifrån en omständighet som anges i 4 § 1 mom. eller någon annan jämförbar omständighet.

Gottgörelsen är högst 10 000 euro. Gottgörelsens maximibelopp kan överskridas, om det finns särskilda skäl.

Rätt till gottgörelse föreligger inte till den del ett straff sätts ned eller en administrativ påföljd lindras på grund av ett dröjsmål. Om gottgörelse tidigare har dömts ut genom ett lagakraftvunnet avgörande i samma ärende, ska den beaktas som avdrag när ny gottgörelse döms ut.

7 §

Yrkande på gottgörelse

Gottgörelse ska yrkas vid den domstol som behandlar huvudsaken. Yrkandet ska framställas i god tid och senast innan behandlingen av huvudsaken har avslutats, annars går talerätten förlorad.

Yrkande kan inte utan giltig orsak framställas först i högsta domstolen eller, i ett ärende som förutsätter besvärstillstånd, först i högsta förvaltningsdomstolen.

Ett yrkande kan vara skriftligt eller muntligt. Yrkandet ska motiveras.

8 §

Förande av statens talan

I brottmål där åklagaren utför åtal är det åklagaren som för statens talan i ärenden om gottgörelse. I övriga ärenden förs statens talan av Statskontoret. Statskontoret ges inte tillfälle att bli hört om ett yrkande på gottgörelse, om inte det finns särskilda skäl.

9 §

Avgörande av ett yrkande på gottgörelse

Domstolen avgör ett yrkande på gottgörelse samtidigt som den avgör huvudsaken. Den sammansättning som är behörig i huvudsaken är behörig i ett ärende som gäller gottgörelse.

Domstolen ska i sitt avgörande i fråga om yrkande på gottgörelse också konstatera vid vilka domstolar eller myndigheter behandlingen av ärendet har fördröjts väsentligt.

Domstolen ska utan dröjsmål underrätta Statskontoret om avgöranden där gottgörelse har bestämts. Bestämmelser om delgivning av beslut i förvaltningsprocessärenden finns i förvaltningsprocesslagen.

11 §

Ändringssökande

Ett avgörande som domstolen har meddelat med anledning av ett yrkande på gottgörelse får överklagas på samma sätt som huvudsaken.

Besvärsrätt har den part som har yrkat på gottgörelse. Besvärsrätt har också sådana samman-

slutningar, inrättningar och nämnder som avses i 12 § 2 mom. och för vilkas del domstolen har konstaterat att behandlingen av ärendet har fördröjts.

12 §

Betalning av gottgörelse

Gottgörelsen ska betalas till parten inom en månad från det att avgörandet om gottgörelse har vunnit laga kraft. Gottgörelsen betalas av Statskontoret.

Efter att ha hört landskapet Åland, en kommun, en självständig offentligrättslig inrättning, något annat organ som sköter offentliga förvaltningsuppgifter eller någon annan nämnd som behandlat besvär än en nämnd enligt 3 mom., tar Statskontoret ut en uppskattad andel av beloppet av den betalda gottgörelsen och av de kostnader som avses i 10 § av respektive aktör, om det har konstaterats att behandlingen av ärendet har fördröjts i dess verksamhet.

Statskontoret tar efter att ha hört det berörda ministeriet ut en för ministeriet uppskattad andel av beloppet av den betalda gottgörelsen och av de kostnader som avses i 10 §, hos det ministerium till vars ansvarsområde den domstol eller den myndighet hör där behandlingen av ärendet konstateras ha blivit fördröjd, om ministeriets andel av gottgörelsen uppskattas till minst 3 000 euro.

I fråga om förbud mot utmätning av och skattefrihet för gottgörelse föreskrivs särskilt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som är anhängiga vid domstol eller vid en nämnd enligt 2 § 1 mom. när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av förvaltningsprocesslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till förvaltningsprocesslagen (586/1996) en ny 30 a § som följer:

5 kap.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Anförande av besvär

30 a §

Uppskattning av ärendets behandlingstid

En besvärsmyndighet ska på begäran av en
part ge denne en uppskattning av ärendets be-
handlingstid.

Helsingfors den 27 november 2012
